

State of Tax, Legal & People
Webcast serie

Familiebedrijven en private equity

12 mei 2022



- Wordt dit webinar live bekeken, dan komt u in aanmerking voor 1 PE-punt
- Met de knop '[Stel een vraag]' kunt u direct uw vragen stellen
- Voor overige vragen kunt u terecht bij uw PwC-adviseur of vul het formulier in op pwc.nl
- Webcast en presentatie worden achteraf beschikbaar gesteld
- Evaluatieformulier achteraf

Onze sprekers van vandaag



Niels Govers

Partner Tax
Family Business -
Family Office



Cornelis Smaal

Partner Deals
Private Equity



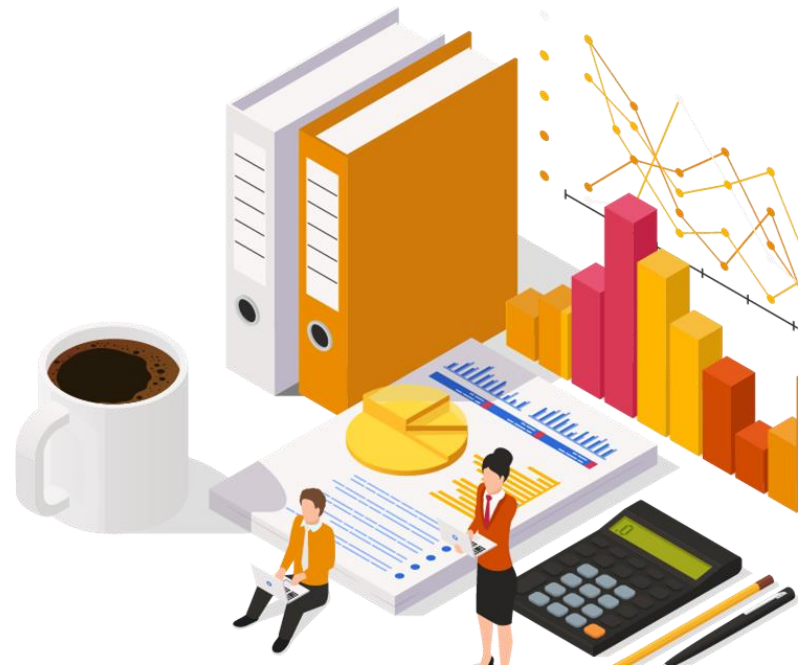
Philip Vossenbergh

Partner Tax
Private Business



Agenda

1. Familiebedrijf in het algemeen
2. Trends
3. Private equity en familiebedrijven
4. Afsluiting en vragen



Wat is een familiebedrijf?

Familiebedrijf

Een familiebedrijf is een **bedrijf** dat in aanzienlijke mate wordt beheerd door een **familie**. Volgens het CBS is een onderneming, ongeacht grootte, een familiebedrijf als:

- De meerderheid van de besluitvormingsrechten in het bezit is van de natuurlijke perso(o)n(en) die de onderneming opgericht heeft, of in het bezit is van de natuurlijke perso(o)n(en) die het aandelenkapitaal van de onderneming verworven heeft, of in het bezit is van hun echtgenoten, ouders, kinderen of directe erfgenamen van kinderen.
- De meerderheid van de besluitvormingsrechten zijn indirect of direct.
- Ten minste één vertegenwoordiger van de familie of verwanten is formeel betrokken bij het bestuur van de onderneming.

Source: Wikipedia

Economische impact

Economische impact

Familiebedrijven zijn de meest voorkomende ondernemingsvorm.



60%

van de bedrijven in Nederland is een familiebedrijf.
In totaal zo'n 273.000 bedrijven.



36%

van de 500 grootste bedrijven in Nederland is een familiebedrijf.
Samen is hun omzet ruim 150 miljard euro.

Meer omzet



Kwart BBP

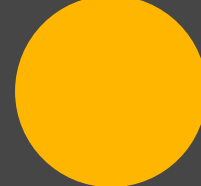
Familiebedrijven realiseren een kwart van de totale omzet en toegevoegde waarde van de Nederlandse economie.

In 2018 ging het om zo'n 403 miljard euro aan omzet en 103 miljard euro aan toegevoegde waarde.

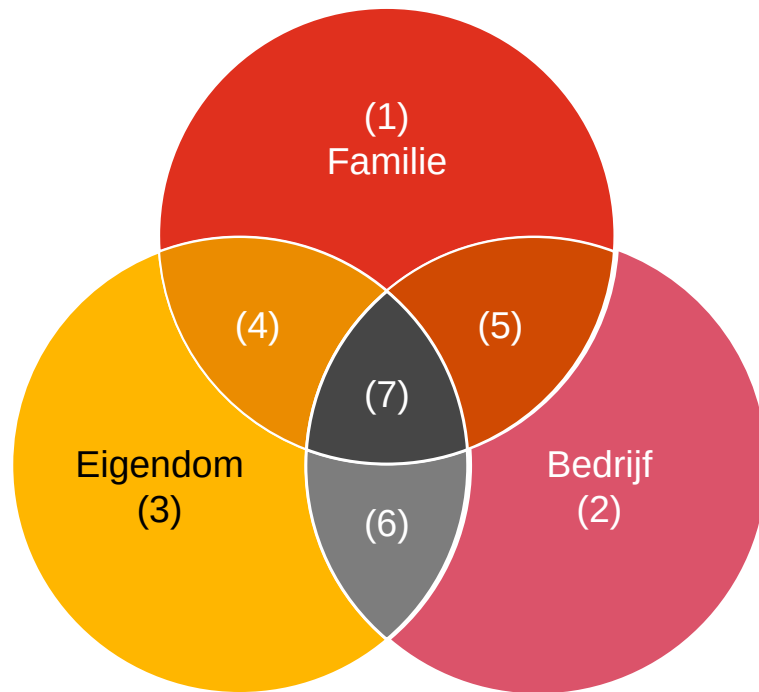
"Ruim een derde van de grootste bedrijven in Nederland is een familiebedrijf. Hoe zij ervoor staan, is dus van groot belang voor de hele economie."

Bron FBNed

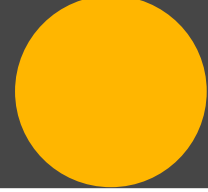
De 7 rollen in een familiebedrijf



- 1** Familielid
- 2** Medewerker / manager
- 3** Externe aandeelhouder
- 4** Familiale aandeelhouder
- 5** Actief familielid (zonder aandelen)
- 6** Actieve externe aandeelhouder
- 7** Actieve familiale aandeelhouder

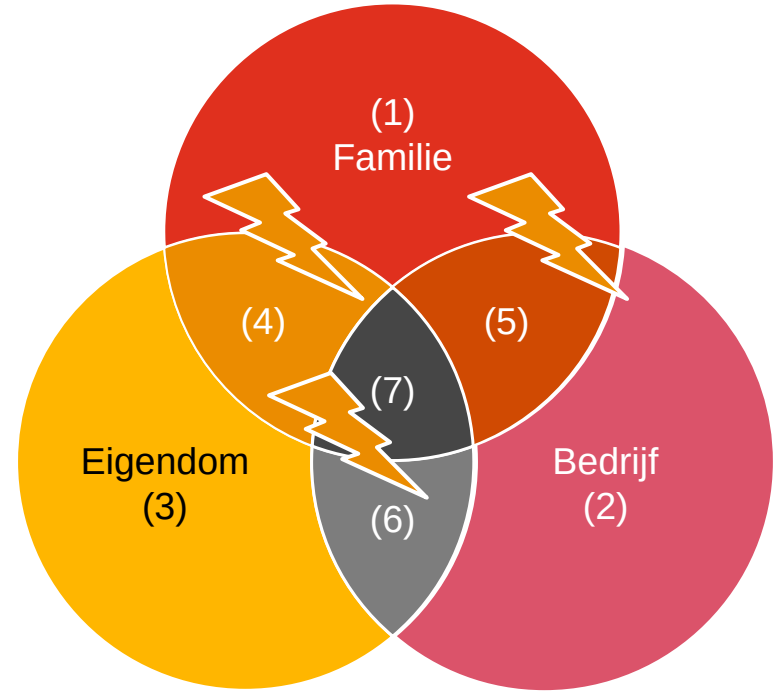


Belangenconflicten



Verschillende belangen

- Familie: gericht op harmonie, welzijn en rechtvaardigheid.
- Eigenaar: rendement en betrokkenheid.
- Management: operationele effectiviteit en besluitvaardigheid.
- Mogelijke belangenconflicten en grotere complexiteit.



Opvolging

30%

van de ondernemingen
overleeft een
machtswisseling van
de **eerste** naar de
tweede generatie

13%

van de **tweede** naar
de **derde** generatie

3%

van de **derde** naar
de **vierde** generatie

Onderscheidende elementen familiebedrijf

Familiebedrijf	Niet-familiebedrijf
Verbonden vanaf geboorte	Toetreding is eigen keuze
Levenslang	Tijdelijk
Emotie	Ratio
Onbewust gedrag	Bewust gedrag
Belonen op basis van gelijkheid	Belonen op basis van prestaties
Intern georiënteerd	Extern georiënteerd
Behoudend (traditioneel)	Dynamisch (verandering)
Bruikleen / lange termijn denken	Winstmaximalisatie / korte termijn denken
Traditioneel gefinancierd	Minder traditioneel gefinancierd

Agenda

1. Familiebedrijf in het algemeen
2. Trends
3. Private equity en familiebedrijven
4. Afsluiting en vragen



Overdracht aandelen

Familiebedrijven bezorgd over regeling bedrijfsopvolging

Bedrijfsopvolging door een familielid wordt steeds minder populair

Adviseurs bepleiten eerlijkere belastingvrijstelling bij bedrijfsopvolging

Fiscaal voordelige bedrijfsopvolging blijft overeind

Tweede Kamer wil bedrijfsopvolgingsregeling verbeteren

Riante fiscale vrijstelling bij bedrijfsopvolging onder vuur

Relevante trends en ontwikkelingen



Fiscaliteit



ESG



Omgang erfgoed



Maatschappelijke
druk



Nieuwe
generaties



Overdracht
binnen familie



Invloed PE



Effect op
ecosystemen



COVID-19

Familiebedrijven en Private Equity

Tussenpauze

Kennis Financier
Expertise
Netwerk
Zeggenschap

Bedreiging
Verlies controle

Agenda

1. Familiebedrijf in het algemeen
2. Trends
3. Private equity en familiebedrijven
4. Afsluiting en vragen



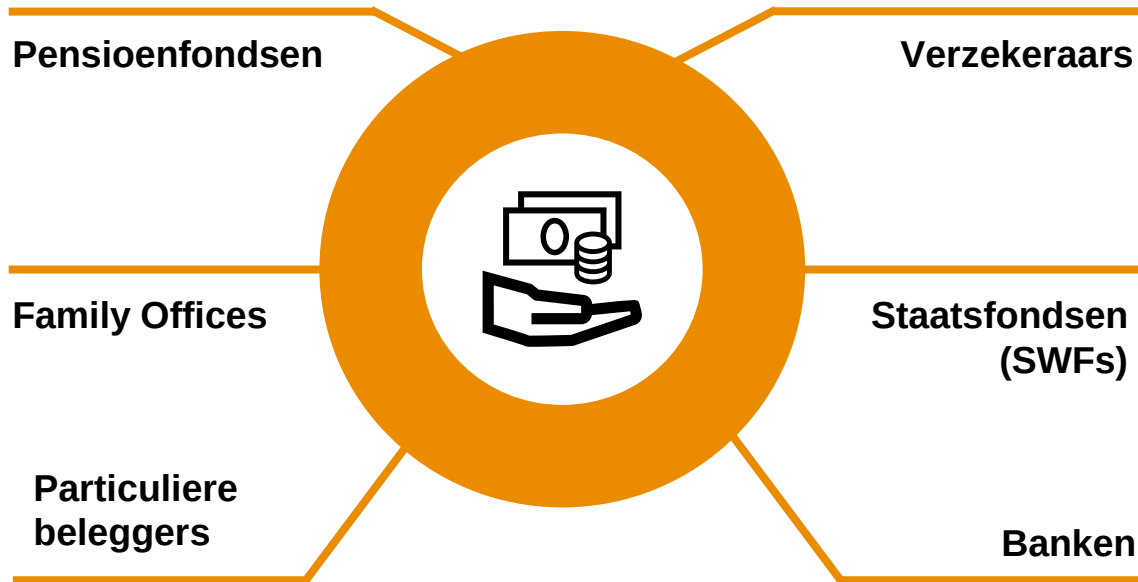
Wat is Private Equity nou eigenlijk?

Private Equity

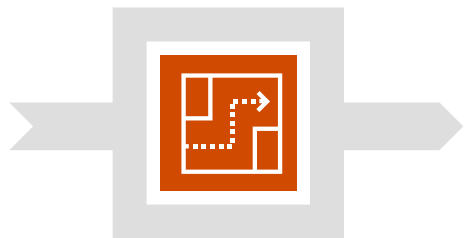
Private equity is de benaming voor investeerders die buiten de aandelenbeurs om financieel in bedrijven participeren.

Source: Wikipedia

Wie zijn die investeerders?



Ook private equity komt in verschillende smaken



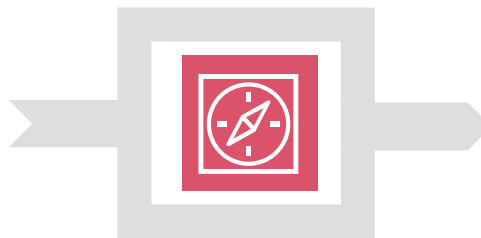
Strategy

- Venture capital
- Growth equity
- Buyout
- Rescue/
turnaround



Geography

- Global
- (Eastern) Europe
- United States
- South America
- Middle East & Africa
- Southeast Asia



Industry/ Sector

- Generalist
- Technology, Media, Telecom (TMT)
- Healthcare
- Consumer & Retail
- Financial Institutions
- Real Estate
- Industrials
- Infrastructure
- Aerospace & Defence

Wat kan een familiebedrijf nodig hebben van PE?

Voorbeelden

- (Tijdelijke) opvolging
- Netwerk
- Management skills
- Specifieke ervaring en kennis
- Discipline
- Kapitaal



Hoe is het zeggenschap geregeld?



Private equity verkrijgt een meerderheids- of (groot) minderheidsbelang en wordt aandeelhouder of mede-eigenaar.

Minderheid betekent niet per definitie 'geen zeggenschap' voor PE.

Zeggenschap kan verkregen worden over:

- Governance structuur
- Financieringsstructuur - ook zonder aandelen
- Strategie
- Besluitvorming
- ...

Faciliteren bij de groei

Voorbeelden

- Fusies & overnames
- Geografische uitbreiding
- Productontwikkeling
- Capaciteitsuitbreiding
- Transformatie
- ...



Redders of rovers?

Dijkstra Draisma verkoopt belang aan investeringsbedrijf

Van onze redacteur 9 apr 14:09

Bugaboo verkocht aan Amerikaanse investeerder

02 februari 2018 17:43

MKB Fonds verkoopt haar belang in scooteronderdelengroothandel PePe Parts aan Bencis

09 februari 2021

Investeerder Waterland neemt meerderheidsbelang in Europarcs

06 mei 2019 | categorie: Waterland | bron: FD

NPM Capital neemt belang in high-tech kassenbouwer KUBO

ma 27 sep 2021, 9:51

3G Capital koopt familiebedrijf Hunter Douglas

De redactie - 31 Dec 2021

Three Hills sells ACT stake to Bridgepoint in USD 1bn deal

PwC | Familiebedrijven en private equity



Familiebedrijven vs PE: twee werelden?

De vooringenomen posities

Private equity	Familiebedrijf
“Enkel” korte-/middellange termijn	Gericht op de lange termijn
Exit gericht	Continuïteit
Financieel rendement	Sociaal rendement
Koud	Warm
Spreadsheets	Fingerspitzengefühl
...	...

En hoe neem je dan weer afscheid?



Je exit regel je bij de start

Een huwelijk waarvan je weet dat het ook eindigt, regel je dus vooraf.

- Bespreek hoe om te gaan met de tegengestelde belangen
- Bepaal nu al hoe er afscheid wordt genomen
- Zorg dat iedereen zijn doelstellingen kan halen
- Wees niet bang om zaken te benoemen
- Regel ook de onwaarschijnlijke scenario's

Het partnerschap laten werken



Agenda

1. Familiebedrijf in het algemeen
2. Trends
3. Private equity en familiebedrijven
4. Afsluiting en vragen



Drie zaken om te onthouden



Familiebedrijf en PE kunnen wel degelijk samen



Elke situatie is anders, dus laat je goed informeren en adviseren



Private equity bij een familiebedrijf is een middel, geen doel

Evaluatie

- Hoe waardeert u dit webinar op een schaal van 1 tot 10?
- De inhoud was relevant (Geheel mee eens / Mee eens / Neutraal / Mee oneens / Geheel mee oneens)
- Heeft u nog opmerkingen of suggesties voor ons?
- Heeft u nog specifieke vragen waarvoor u wilt dat wij contact met u opnemen?



Ter afsluiting

- Vragen? Neem dan contact op met uw PwC-adviseur of laat het weten bij de evaluatie.
- Bekijk deze webcast of presentatie in een [later stadium](#)
- [Blijf op de hoogte](#): meld u aan voor onze PwC Belasting nieuwsbrief op [pwc.nl](#)
- Kijk op [pwc.nl/evenementen](#) voor de overige onderwerpen van 'State of Tax, Legal People'
- Wilt u het evaluatieformulier invullen?

Contact



Niels Govers

Partner Tax

Family Business - Family Office

T: +31 (0)6 29068217

E: niels.govers@pwc.com



Cornelis Smaal

Partner Deals

Private Equity

T: +31 (0)6 55731317

E: cornelis.smaal@pwc.com



Philip Vossenberg

Partner Tax

Private Business

T: +31 (0)6 22953475

E: philip.vossenberg@pwc.com



Bedankt!



© 2022 PwC. Alle rechten voorbehouden. Niet voor verdere verspreiding zonder toestemming van PwC. "PwC" verwijst naar het netwerk van lidfirma's van PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), of, zoals de context vereist, individuele lidfirma's van het PwC-netwerk. Elke member firm is een aparte juridische entiteit en treedt niet op als agent van PwCIL of een andere member firm. PwCIL levert geen diensten aan klanten. PwCIL is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor het handelen of nalaten van een van zijn lidfirma's, noch kan het de uitoefening van hun professionele oordeel controleren of hen op enigerlei wijze binden. Geen enkele lidfirma is verantwoordelijk of aansprakelijk voor het handelen of nalaten van een ander lidfirma, noch kan het de uitoefening van het professionele oordeel van een ander lidfirma controleren of op enigerlei wijze een ander lidfirma of PwCIL binden.